

Mar Arza

EN VA

Mar Arza (Castelló de la Plana, 1976) qüestiona dues certeses que han emmarcat les interpretacions de l'art, el coneixement i les imatges: nitidesa contra opacitat, transparència en oposició a hermetisme, llum versus apagada. La gelosia ofereix aquí tota la seva potència disruptiva: es tracta d'un espai dispostat per mirar, però a la vegada és una cruïlla des d'on ens veiem obligats a traduir, o a desxifrar, o a assumir la nostra posició mentre l'adquirim.

16.06 – 30.09.2018

[LA VIRREINA]
CENTRE
DE LA IMATGE

Ajuntament de
Barcelona

Franz Kafka ens va deixar, a *El castell* (1926), una imatge des de la qual «observar» com s'erigeix l'arquitectura simbòlica del poder, les seves estances infinites, les tortuositats administratives i socials, aquelles absurditats que apaguen la lucidesa o que, per contra, il·luminen les abstraccions més violentes.

Seguint aquesta mateixa lògica de normalització de l'absurd, Leslie Kaplan, amb *L'excès-l'usine* (L'excés – La fàbrica, 1982), i Alain Robbe-Grillet, mitjançant *La Jalousie* (La gelosia, 1957), van aprofundir en el component alienant de qualsevol sistema jeràrquic, tant si és el de la producció material capitalista com el de l'administració dels sentiments.

Mar Arza (Castelló de la Plana, 1976) continua el camí dels exemples anteriors, i investiga el revers de les tipificacions, així com certes mecàniques polaritzades entre aclarir i atordir, entre estandarditzar i imposar. L'obra de l'artista ja no es pot enquadrar en un territori intangible. Igualment, la contemplació estètica ha abandonat el seu antic caràcter d'epifania personal. Quan parlem d'imatges, també al·ludim —sobretot, ens referim— a uns usos públics que aquestes permeten, o cap als quals ens empenyen; quan invoquem a veure, estem convocant una sèrie d'operacions col·lectives i ideològiques, unes preses de posició.

En va problematitza una certa dialèctica que històricament ha marcat la interpretació de l'art, el coneixement i les imatges, els extrems de la qual serien nitidesa contra opacitat, transparència en oposició a hermetisme, llum versus apagada. No obstant això, existeixen nombrosos camins disruptius, oclusions, diagonals i parpellejos. La gelosia ofereix aquí tota la seva potència literal: es tracta d'un espai disposat per mirar, però al mateix temps és una cruïlla des d'on poca cosa es pot fer, on ens veiem obligats a traduir, o a desxifrar. Una talaia i una clausura, un refugi i una presó, no són tot plegat «excessos» el perill d'allò que és visible, les pors i les impossibilitats de llegir, la temptació de callar o l'imperatiu de dir?

Sembla que la trajectòria de Mar Arza es balanceja per un circuit fet d'analogies que conviden a pensar les seves peces com si hi hagués una certa coherència estructural, una «ànima» que les impulsa i les ordena.

Subtilitats, revelacions o desposseïments són alguns dels epítets que han acompanyat la literatura crítica sobre aquesta artista, i han encaminat la seva obra cap a territoris on els elements poètics s'agiten com si fossin un paradigma susceptible de ser aïllat. No obstant això, potser convé interpel·lar les obres de Mar Arza des d'altres tessitures, potser cal emancipar-se d'aquesta exquisidesa amb què s'han executat per tal de poder afrontar, des d'aquí, dues preguntes que ens acuiten: quin sentit epistemològic té avui la bellesa?, i què significa això que anomenem *veure*?

En una conversa a propòsit del futur de la democràcia, Isabelle Stengers es preguntava què han de fer els filòsofs, si ocupar-se de les urgències o de les paraules adequades. Aquest interrogant —o aquest repte— es podria traslladar perfectament al camp de la producció i la recepció de l'art, i portar-nos a qüestionar la disjuntiva que oposa endogàmia formalista i ideologia processual i que, en l'àmbit de l'espectador, també replica el mateix enfrontament entre la defensa de la bellesa i l'al·lèrgia davant la bellesa.

Mirant les peces de Mar Arza, podríem dir que les contraposicions anteriors per fi s'han clausurat: no existeix un «fora» de la política ni una profunditat de la matèria; tots els dispositius rebutgen a la vegada, i per raons idèntiques, l'exemplaritat estètica i moral.

Una de les comeses més importants i més radicals de l'art és promoure desordres allà on s'han creat consensos, truncar acords establerts a costa nostra —o aprofitant la nostra aquiescència— mitjançant aquest patrimoni

públic anomenat *llenguatge*. Això pot semblar una tasca que exigeix exercicis titànics, però també es pot dur a terme, tal com manifesten els projectes de Mar Arza, col·leccionant paradoxes, espigolant —segons la falla cinematogràfica d'Agnès Varda— tot allò que el món s'empassa amb avidesa.

El revers del que és visible no sempre és el que és invisible; de vegades són les coses que hem ignorat veure, allò que no ens esperàvem i que irromp davant els nostres ulls: les coses impre(vistes). I precisament per això la bellesa que ens assetja s'ha desvinculat primer del reconeixement i després de la substància que la suportava. Avui, la bellesa resideix en l'elecció d'escoltar cadascun dels innumbrables desbordaments que es produeixen en cada plec. Avui, el fonament de la bellesa s'ha de buscar lluny de les conviccions, potser en la incògnita sobre què cal fer davant d'allò que s'ha apoderat de les paraules i les imatges, com podem no prestar-hi atenció.

Les obres de Mar Arza participen d'alguns antagonismes —silencis contra proclames, objectes en oposició a buits, homenatges i exabruptes—, però un moment abans que aquests es tanquin i es tornin concloents hi ha un gir des del qual podem reinscriure'ls en noves cruïlles discursives. No en diria *revelació*, d'aquest procés, sinó que l'anomenaria *desidentificació* o *discrepància*.

Abans que una bellesa sensible, abans que la bellesa de comprendre, hi ha alguna cosa extraordinàriament i epistemològicament bonica en el fet de desunir allò que fins llavors havia quedat segellat al seu revers. Hi ha alguna cosa políticament lliure en el fet de desautoritzar que una certesa tingui com a antònim una incertesa, que la perplexitat no sigui aquesta manera que tenim de mantenir equidistant el que és afirmatiu del que es resisteix a afirmar-se.

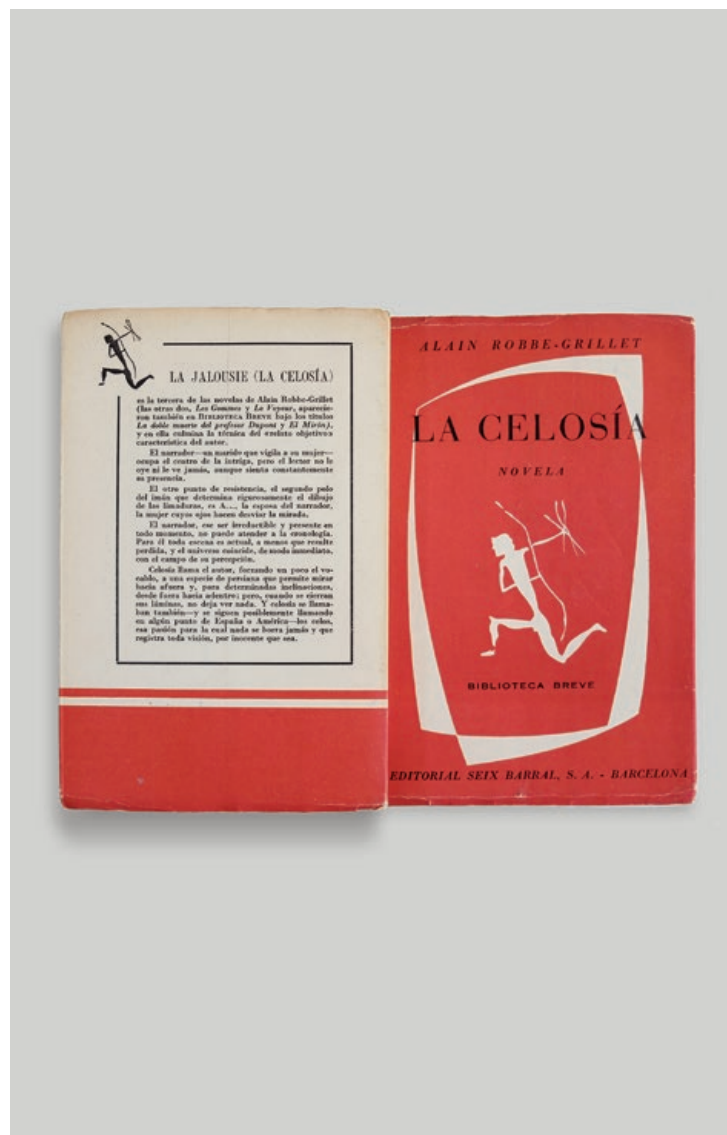
Què és mirar, sinó decidir fins a quin punt ens hauríem d'acostar o d'allunyar, o totes dues coses alhora? No és la nostra posició respecte a les coses, l'únic que es pot «veure», mentre que la resta —el que és visible i l'enquadrament, les clarors i les opacitats, el distanciament i la transparència— no seria, únicament o per fortuna, una biografia dels ulls, les seves aventures?

* * *

El text, la paraula escrita, té un paper substancial en la trajectòria de Mar Arza. Des de Carmen Laforet fins a Vicent Andrés Estellés, des de Chantal Maillard fins a Julio Cortázar o Octavio Paz, més que una cosmologia legitimadora, cal entendre aquest diàleg múltiple de la manera com Peter Sloterdijk va definir la història universal de la filosofia, és a dir, com una correspondència fabulosa amb innumbrables remitents.

Segons com, totes les obres textuais de Mar Arza se situen *in media res* o, dit d'una altra manera, s'ubiquen allà on les paraules han ocupat l'espai de l'atenció, quan els cossos que les han produït han estat definitivament suplantats. Aquest viatge que travessa la lletra, l'objecte i la frase resulta meravellós, una veritable odissea pel discurs, que, tanmateix, l'artista resol com si amb prou feines fos un trànsit. I cal dir que si la figura del *flâneur* urbà o el mite del transeünt còsmic són metàfores associades a una certa vagabunderia espaciotemporal, en els projectes de Mar Arza també hi ha una *road movie* que recorre el paisatge de la terminologia i la poesi, un periple entre idees disconformes, sustentades en sentències que semblen elegíiques o en proposicions que exhorten a desenvolupar-les.

El somni d'una oralitat sense concreció, motivat pel fet de prendre la paraula i rebel·lar-se contra el pes del

Agencia Tributaria
www.agencia tributaria.es
Administración de HORTA
Oficina de Gestión Tributaria
CL. CENCIOS, 15-17
08022 BARCELONA (BARCELONA)
Tel. 93 4207060

Eco Nat
25/00/2017
27/01/2017
Delegación Especial de CATALUÑA

Nº de Reserva: 0007290017
932010852 Nº Certificado: 17992306652
ARZA
C
0824 BARCELONA
BARCELONA
contabil
18/01/2017

REQUERIMIENTO

IDENTIFICACIÓN DEL DOCUMENTO
N.I.F.: *****
Referencia: 2016CMP303M561600016X
Concepto tributario: Impuesto sobre el Valor Añadido
Ejercicio: 2016, periodos: 1T,2T,3T,4T

ACUERDO
En relación con la tributación del Impuesto sobre el Valor Añadido correspondiente al ejercicio 2016, periodos 1T,2T,3T,4T, se han detectado ciertas incidencias (entre ellas la falta de presentación de los periodos 1T,2T,3T), para cuya subsanación y para realizar adiciones de comprobación limitada, al amparo y con los efectos previstos en la Ley General Tributaria, deberá, ante esta oficina, aportar la documentación que a continuación se cita:
- Copia de todas las facturas emitidas y recibidas.
Además, deberá informar de los siguientes datos: 1) Explicación concreta y detallada de la actividad que realiza, explicando en qué consiste su operativa, de manera que justifique de manera lógica la afectación a la misma de los gastos que deduce. 2) Especificar lugar o lugares desde los que realiza la actividad (oficinas, almacenes, locales afectos, su propio domicilio, etc) indicando la dirección donde se encuentran localizados y si son en propiedad, arrendados (facilitando nombre del arrendador), o en cualquier otro régimen (explicando el mismo). 3) Justificación de la exención de las operaciones registradas en las facturas en las que no repercute IVA así como de la aplicación del tipo de gravamen del 10%, en las restantes facturas.

Por ello se acuerda realizar este requerimiento con el fin de que proceda a facilitar la documentación e información para regularizar, en su caso, su situación tributaria.

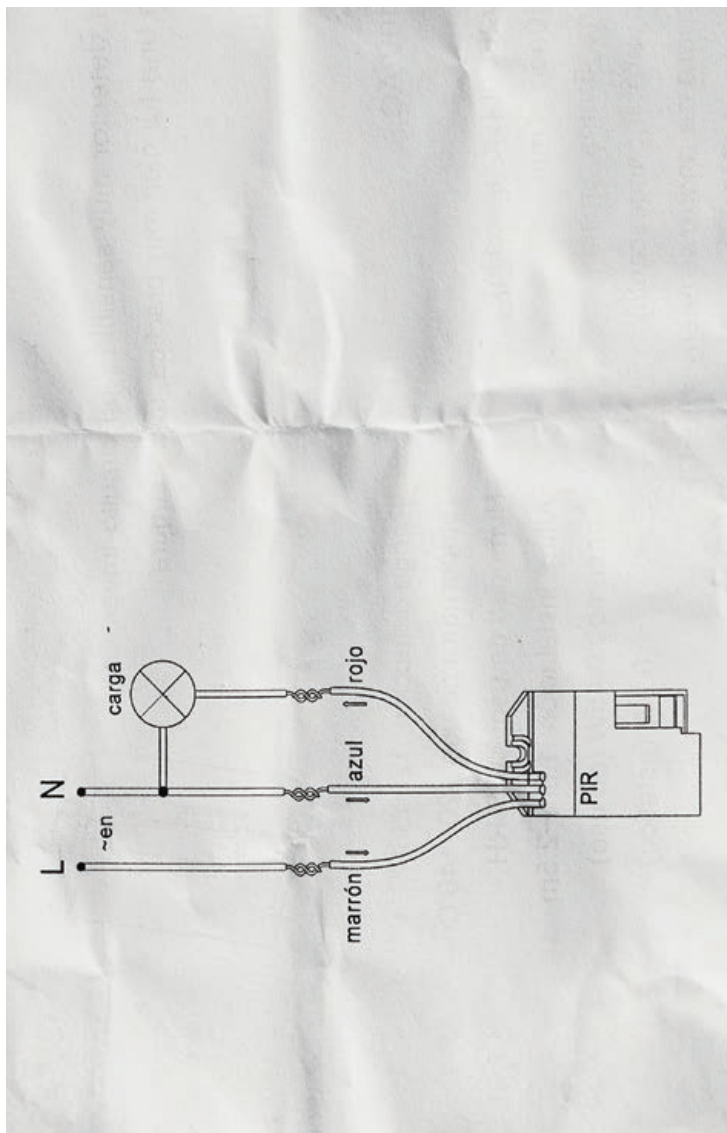
La presente comunicación se lleva a cabo en el curso del procedimiento de comprobación limitada que se encuentra en tramitación en relación con el concepto tributario, ejercicio y periodos mencionados, procedimiento que puede finalizar con la notificación de una resolución que contenga las liquidaciones de cada uno de los periodos que proceda regularizar.

El alcance de este procedimiento se circunscribe a la revisión y comprobación de las incidencias observadas, según se le comunicó en el acuerdo de iniciación del procedimiento y, en su caso, en requerimientos o diligencias efectuados en el transcurso del mismo, procediéndose ahora a ampliar dicho alcance en los siguientes extremos:

App iEAT

Documento firmado electrónicamente (R.D. 1617/2008 Art. 21 c.). Autenticidad verificable mediante Código Seguro Verificación 9420862426155875. www.agencia tributaria.gob.es

que ja ha estat definit, troba en peces com *Res no era la ferida...* (2006), *Statement Series* (2009-2011) o *Femme gaine...* (2013) un marc possible. Després de la incògnita de qui diu i qui escolta, per què cal dir i per què cal prestar atenció, ve la urgència de no oblidar-nos d'allò sobre què som interpel·lats, com hem de continuar una conversa que ha començat perquè la prolonguéssim.

Davant els maximalismes que tanquen el pensament i que esterilitzen altres maneres de raonar, les al·locucions de Mar Arza participen d'aquest caràcter pertorbador que només es pot trobar en l'excurs, en les dreceres que fan complex el pensament, en els meandres que problematitzen una seguretat.

El silenci no és la Nèmesi de la paraula, com tampoc el mutisme no és el lloc on es purifica la cacofonia. Vistos així, com a límits, l'un i l'altre, dir i callar, posseeixen el mateix sentit d'epílegs. No obstant això, les frases que Mar Arza disposa o aïlla davant l'espectador indiquen una cosa radicalment oposada: són un desig de ser escoltat, una crida a imbricar-se amb els altres, una revolta en nom de la complexitat.

Els processos de simplificació solen anar associats, almenys en el camp artístic, a resolucions formals i a una mena de puresa ontològica. Però en analitzar obres com *Deserts cicatriu...* (2008), *De l'Enciclosofia...* (2010), *Nora* (2012) i *Observatori de la prosa* (2015), entre altres, s'observa que, si hi ha alguna cosa amb una necessitat peremptòria de salvar-se, no és la competència del llenguatge per ser precís, la seva hipotètica vulgarització o el seu allunyament de les veritats, sinó que potser el que es troba en perill permanent és l'ús públic de la paraula, una praxi integradora, honesta i democràtica, abans una essència que exigeix ser preservada.

Resulta difícil observar les constel·lacions textuais de Mar Arza com si fossin un alfabet esquitxat de silencis, una barricada espiritual contra el setge dels discursos interromputs o banals: ni una Torre de Babel ni l'Aleph borgià.

Marina Tsvetàieva va entendre l'escriptura com un espai de combat. Clarice Lispector, com aquest lloc on el cos es destrueix, neix i irromp en desposseïment perpetu. Finalment, William S. Burroughs va pensar que escriure podia ser una màquina de guerra. Encara que sembli absurd, en les obres de Mar Arza l'escriptura prolonga aquesta mateixa consideració que la paraula escrita està en deute amb la paraula parlada, que totes dues van néixer per hostilitzar i intranquil·litzar el pensament sobre el món, per mobilitzar-se des d'allà.

Parlem d'escriure com una manera de relatar-nos col·lectivament, però en nombroses propostes de Mar Arza —per exemple, *Sorpreses* (2007-2009), *Entredirs...* (2008), *Femme couteau...* (2011) i *Material inflamable...* (2014)— també hi ha un retorn a la lletra com a «unitat mínima» ideològica o expressiva.

Es tracta de peces en un sentit literal, objectes metamorfosats, intervinguts, desdibuixats. La feina no tan sols adquireix aquí un protagonisme enorme, sinó que és l'autor i el missatge a la vegada. Podem recordar el miniaturista, l'orfebre o el rellotger, i igualment l'astrònom, el cartògraf o el botànic. Oficis que al llarg de la història s'han ocupat de l'àmbit micro i de l'àmbit macro, mètodes de sistematització davant la diversitat incopiable que ens envolta.

Jean-Luc Nancy va oposar la desobra al fet d'obrar, i va imaginar una comunitat d'individus vinculats pre-

cisament pel desafecte a fabricar «això que queda». Hi ha qui veu aquí una apologia de la inhibició, altres hi observen un cant a l'anonimat. Però el filòsof parlava d'una altra cosa: es referia a com podem teixir connexions que no passin per l'imperatiu del resultat, que no retin homeatge a les coses objectivables i normativitzades, entre elles, la figura sacramental de l'autor.

Aquest comunisme sense produccions, en certa manera alliberat d'un patrimoni per preservar i d'unes autoritats per lloar, pot traslladar-se a certes peces de Mar Arza en què l'ofici —la mà i la intel·ligència— subordina els seus èxits o la seva perícia a una espècie d'impossible copejant el que és possible. A això ens referiem abans amb la idea que la feina és l'argument de projectes com *Escala de valors...* (2015), *El no-res de no pensar en art...* (2015) i *Perill de vida* (2017), entre molts altres. La feina no és la producció, l'obra, el mitjà, sinó un enclavament on som convocats a desfer, a desobrar i a fer-nos indetectables.

Finalment, val la pena destacar els projectes [*Avenç*] (2010-2011), *Nota important...* (2013), *La Vie mode d'emploi* (2011-2012) i *Sembrar una promesa...* (2013), amb els quals Mar Arza explora les gramàtiques de tipificació i burocratització del poder, així com les col·lisions que es produeixen entre la vida de les persones i les expectatives, d'indole econòmica i social, que el capitalisme projecta sobre seu.

Més que investigar críticament el paper de l'artista, aquestes peces, que utilitzen dècims de loteria, rebuts de serveis bàsics i llibretes d'estalvi, són un arxiu de les vicissituds del treballador intel·lectual en l'esfera pública, un sismògraf que mesura, mitjançant xifres, valors i conceptes intercanviables, el temps dedicat a la inflació productiva i l'espai que ens queda per infiltrar poesia a la vida.

La precarització de l'existència, la vulnerabilitat laboral o l'endeutament de les classes mitjanes constitueixen el paisatge de fons des del qual cal llegir aquestes propostes. No obstant això, també és cert que, com una entomòloga de la condició humana, Mar Arza col·lecciona els sobresalts en què «el sistema» es deforma o es ruboritza, cosa que fa que abandoni el seu idioma impositiu i deixi entreveure la seva *lingua franca*.

Stendhal deia que la política en una obra literària és com un tret disparat al mig d'un concert, un acte matusser però al qual, tanmateix, resulta impossible no prestar atenció. Podríem esgrimir, doncs, a partir de la sèrie d'obres de Mar Arza esmentades, que aquest tret «se sent» en dues dimensions simultànies però divergents: la del soroll que convida a voler entendre què ha passat, i la de la música que empeny a imaginar quants sabers ens poden servir per comprendre.

La Virreina Centre de la Imatge
Palau de la Virreina
La Rambla, 99. 08002 Barcelona

Horari: de dimarts a diumenge
i festius, de 12 a 20 h
Entrada gratuïta

Visites guiades gratuïtes:
Dimarts, 18 h
Dissabte y diumenge, 12 h

barcelona.cat/lavirreina
twitter.com/lavirreinaci
facebook.com/lavirreinaci
instagram.com/lavirreinaci